

Stel jezelf de vraag:

Wil ik een tussenjaar, wil ik gaan werken of ga ik doorleren?

Een tussenjaar nemen.

- Waar heb jij behoefte aan in je tussenjaar?
- Wat is voor jou persoonlijk een goede invulling van je tussenjaar?
- Wat wil je bereiken?
- Met welke gevoel wil je terugkijken op je tussenjaar?
- Wil je graag het avontuur opzoeken met een reis naar het buitenland?
- Wil je graag een vreemde taal leren en je talenknobbel inzetten?
- Wil je vrijwilligerswerk doen en goed doen voor anderen (in het buitenland)?
- Wil je gewoon even rust in je tussenjaar na een druk examenjaar?
- Wil je (extra) gaan werken en je spaarrekening spekken voordat je gaat studeren?
- Wil je in Nederland een programma gaan volgen en jezelf persoonlijk ontwikkelen en ontdekken welke studie bij je past?
- Wil je een combinatie van bovenstaande dingen?

Werken.

In Nederland werken ruim 9 miljoen mensen, waarvan ongeveer de helft het Mbo als hoogst behaald onderwijsniveau hebben. Zij werken in veel verschillende sectoren. De jaarlijkse vervangingsvraag naar net afgestudeerde Mbo-studenten is groot. Mbo'ers zijn de backbone van de Nederlandse economie!

Doorleren.

Hoe kun je je voorbereiden op de overstap van MBO naar HBO?

De lesstof, het studietempo, maar ook de manier waarop je opdrachten maakt, is in het Hbo anders dan wat je gewend bent op het Mbo. Het is daarom verstandig om de overstap naar het hoger beroepsonderwijs **goed voor te bereiden**. Je kunt bijvoorbeeld een dag meelopen op een hogeschool en praten met studenten. Of speciale schakelcursussen volgen. Hierdoor kun je wennen aan het niveau van de lesstof voordat het studiejaar begint.

Stappenplan:

Een stappenplan helpt je bij een soepele overgang van het Mbo naar het Hbo:

1. Uitzoeken waarom je eigenlijk een Hbo-opleiding wil volgen.
2. Onderzoeken of je een Hbo-opleiding aan kan.
3. Uitzoeken welke studie het beste bij je past.
4. Bepalen welke studievariant het beste bij je past.
5. Verdiepen in verkortings- en vrijstellingsmogelijkheden.
6. Een bijspijkerplan maken voor je zwakke punten.
7. Je leven als student indelen.
8. Financieel plan maken.
9. Aanmelden bij een Hbo-opleiding

Stap 1: Uitzoeken waarom je eigenlijk een Hbo-opleiding wil volgen

Als je met een goede motivatie aan een Hbo-opleiding begint, doorloop je een studie vaak makkelijker en sneller. Voordat je je aanmeldt bij een hogeschool is het daarom belangrijk om na te gaan waarom je wilt doorstuderen. Wees je vooraf bewust van het feit dat 37% van de eerste jaars Hbo-studenten de propedeuse niet halen. Wat wil je met een Hbo-opleiding bereiken? Begin je bijvoorbeeld alleen maar aan een Hbo-studie vanwege het hogere salaris van Hbo'ers, dan kom je bedrogen uit. Om een Hbo-diploma te bemachtigen, moet je **hard werken**. Hetzelfde geldt voor dat hogere salaris; ook daar moet je je op de werkvloer voor inzetten. Je willen specialiseren of je verder ontwikkelen, is een betere reden om aan een Hbo-opleiding te beginnen.

Stap 2: Onderzoeken of je een Hbo-opleiding aan kan

Als je een Mbo-diploma op niveau 4 hebt, kun je meestal direct - zonder een toelatingstest te hoeven doen - beginnen aan een Hbo-opleiding. Twijfel je toch of je wel geschikt bent voor het hoger beroepsonderwijs, dan kun je je intelligentieniveau en taalvaardigheid toetsen door een **21+-toets** te maken. De uitslag vertelt je wat je eventuele **zwakke plekken** zijn. Daar kun je dan aan werken voordat het collegejaar begint. De 21+-toets is eigenlijk bedoeld voor mensen die niet beschikken over de juiste diploma's om aan een Hbo-opleiding te beginnen. Ook als je de papieren wel hebt, kun je de toets maken. Verder vertellen je resultaten op het Mbo natuurlijk ook veel over je **studiekwaliteiten**. Haalde je op het Mbo steeds met moeite een zes, dan is voor jou het Hbo waarschijnlijk te hoog gegrepen.

Stap 3: Uitzoeken welke studie het beste bij je past

Een goede overgang naar het hoger beroepsonderwijs begint met het **kiezen van de juiste opleiding**. Misschien weet je dat je hogerop wil, maar nog niet welke studie je wilt doen. Dan is een Hbo studie in het verlengde van je Mbo een heel logische keuze. Maar dat hoeft niet per se, met je Mbo diploma ben je toelaatbaar op elke Hbo opleiding, maar toelaatbaar is toch heel iets anders dan **haalbaar**! Als je hulp nodig hebt bij het kiezen van een soort Hbo, dan kan een studie interesse test helpen. Bij zo'n test worden je competenties en interesses in kaart gebracht. De uitslagen worden vervolgens gekoppeld aan

concrete Hbo-opleidingen. Je slb'er kun je raadplegen over je studiekeuze, maar ook de decaan van het Ma. Je kunt er natuurlijk ook voor kiezen om een zelfstandige loopbaanadviseur (die niet verbonden is aan een onderwijsinstelling) in te schakelen.

Als je denkt te weten welke Hbo-opleiding het beste bij jou past, kun je ervoor kiezen om een paar dagen mee te lopen op een hogeschool. Dit heet ook wel '**proefstuderen**'. Je kunt dan alvast kennismaken met de lesstof en de sfeer op een hogeschool proeven. Je ziet dan meteen in wat voor gebouw je les hebt en wat voor voorzieningen (bibliotheek, studieruimtes met computers, et cetera) een hogeschool heeft. Proefstuderen is een goede manier om je laatste twijfels over een opleiding weg te nemen.

Stap 4: Bepalen welke studievariant het beste bij je past

Weet je aan welke Hbo-opleiding je wilt beginnen, verdiep je dan in de verschillende studievarianten. Bij de meeste hogescholen kun je kiezen uit drie varianten: voltijd, deeltijd en duaal. Ga na welke studievariant het beste aansluit op jouw situatie.

Voltijd

Als je net het Mbo hebt afgerond, zal je geneigd zijn te kiezen voor een voltijdstudie. Het voltijd studeren ken je namelijk al van het Mbo. Uit de praktijk blijkt dat je vroegere schoolgenoten ook vaak voor een voltijdstudie kiezen omdat ze nog niet toe zijn aan een vaste fulltime baan. De meeste studenten zijn ook nog jong (rond de twintig jaar) wanneer ze het Mbo afronden en direct doorstromen naar het Hbo.

Deeltijd

Een deeltijdstudie is een goede optie wanneer je al (een tijd) werkt en je wilt verder studeren. Bedenk wel dat bij een deeltijdstudie het nog belangrijker is dat je goed zelfstandig kunt werken en plannen. Colleges vinden meestal in de avonduren en in de weekenden plaats. Opdrachten moet je veelal naast je werk uitvoeren. Dit vereist behoorlijk wat organisatievermogen en discipline.

Duaal

Als je werken en leren wilt combineren, dan kan duaal studeren een uitkomst zijn. Naast je theorielessen op een hogeschool, heb je een volwaardige functie binnen een bedrijf, die de **leerplek** wordt genoemd. Met deze onderwijsmethode kun je de **theorie meteen toepassen in de praktijk**. Duaal studeren is pittig; zowel op je werkplek als op de hogeschool moet je prestaties leveren op Hbo-niveau. Het hebben van een betaalde baan is bij deze studievariant daarentegen verplicht.

Stap 5: Verdiepen in verkortings- en vrijstellingsmogelijkheden

Als je een Hbo-opleiding wilt volgen die verwant is (grote overeenkomsten heeft) met je Mbo-opleiding, dan kun je soms in

aanmerking komen voor studieduurverkorting. Ook op basis van je werkervaring kun je vrijstelling krijgen voor bepaalde vakken en daardoor je studieduur verkorten.

Neem met de studietoecoördinator van de Hbo-opleiding contact op over de zogenoemde **verkorte opleidingstrajecten**.

Stap 6: Een bijspijkerplan maken voor je zwakke punten

Het hoger beroepsonderwijs is theoretischer van opzet dan het MBO. Het is daarom verstandig om je kennis van tevoren bij te spijkeren. Dit kun je op verschillende manieren doen:

Veel hogescholen bieden zogenoemde **schakelcursussen** aan. Dit zijn kortdurende cursussen waarbij je bijvoorbeeld je taalvaardigheid verbetert. Maar er zijn ook bijspijkercursussen op het gebied van wiskunde, economie en natuurkunde. Dit is vooral handig als je een economische of technische Hbo-opleiding wilt volgen. Hogescholen bieden op verschillende manieren bijspijkercursussen aan. Je kunt het beste contact opnemen met de studietoecoördinator van een hogeschool en hem vragen naar de bijscholingsmogelijkheden.

Schaf alvast wat studieboeken aan en **lees al verschillende hoofdstukken door**. Op die manier raak je gewend aan de formuleringen en het taalgebruik, waardoor straks niet alles helemaal nieuw voor je is. Je kunt natuurlijk ook een bezoek brengen aan de mediatheek van een hogeschool. De mediatheek is vrij toegankelijk (dus ook niet-studenten zijn welkom) en je vindt er studieboeken van verschillende opleidingen.

Vrijwel iedere Hbo-opleiding hanteert voor haar studenten een competentieprofiel. Je kunt dit profiel bij een hogeschool opvragen. Probeer vervolgens je eigen competentieprofiel in kaart te brengen. Schakel hiervoor de hulp in van je Slb'er. Ga samen met je Slb'er na aan welke competenties je nog moet werken en hoe je dat kunt doen.

Veel hogescholen werken met een **mentorsysteem**. Dat houdt in dat een oudejaarsstudent een eerstejaars begeleidt. Probeer voor aanvang van je studie al in contact te komen met je mentor. Je kunt dan naar zijn studie-ervaringen vragen. Vraag aan de studietoecoördinator van de Hbo opleiding of hij je in contact wilt brengen met een mentor.

Stap 7: Je leven als student indelen

Om goede studieresultaten te kunnen behalen, moet je **voldoende tijd** aan je opleiding besteden. Neem, voordat je aan een opleiding begint, daarom eens je agenda onder de loep. Hoe zien jouw weken er gemiddeld uit? Waar besteed je je tijd aan? Als je dat in kaart hebt gebracht, kijk dan eens naar de studiebelasting - hoeveel tijd je minimaal aan je studie moet besteden. Ga na welke activiteiten je op een lager pitje moet zetten of misschien wel moet schrappen om straks genoeg tijd aan je studie te kunnen besteden. Misschien moet je minder uren gaan werken?

Stap 8: Financieel plan maken

Aan studeren hangt een **prijkaartje**. Je doet er goed aan om van tevoren uit te zoeken welke kosten het volgen van een Hbo-opleiding met zich meebrengt. Want het zou vervelend zijn wanneer je je opleiding moet beëindigen omdat je het niet meer kunt betalen. Win daarom van tevoren informatie in bij je hogeschool over de hoogte van de **studiekosten**. Hoeveel ben je per jaar kwijt aan boeken en andere materialen?

Halvering collegegeld

Studenten die begonnen in het studiejaar 2021-2022 betalen € 1.084 in plaats van € 2.168.

Lening

Studiefinanciering voor HBO is altijd een lening.

Heb je extra geld nodig voor je opleiding? Dan kun je extra lenen. Je hoeft niet altijd maximaal te lenen, minder mag ook. Dit bepaalt je zelf. Je kunt je lening maandelijks aanpassen of opzeggen.

Studentenreisproduct

Het studentenreisproduct is onderdeel van studiefinanciering. Hiermee kun je gratis of met korting reizen met het openbaar vervoer. Het studentenreisproduct kan een gift zijn of worden als je je Hbo diploma binnen de vastgestelde termijn behaalt.

Collegegeldkrediet

Je kunt geld lenen om je collegegeld te betalen. Dit wordt collegegeldkrediet genoemd.

Hoeveel collegegeldkrediet je krijgt, hangt af van het soort collegegeld dat je betaalt. Als je wettelijk collegegeld betaalt, kun je maandelijks 1/12 van je collegegeld lenen.

Het collegegeldkrediet moet je na je opleiding altijd terugbetalen, met rente.

Hoe betaal je het doorstuderen?

De manier waarop je je studie betaalt, hangt af van je leeftijd, je vooropleiding en werkervaring. Je kunt je studie financieren door een bijdrage van je ouders/familie/sponsors, studiefinanciering of met het geld dat je verdient met een betaalde baan.

Wanneer heb je recht op studiefinanciering?

Je hebt recht op studiefinanciering als je:

- jonger dan dertig jaar bent op het moment dat de studiefinanciering ingaat.
- een voltijdopleiding of een duale opleiding aan het Hbo of de universiteit volgt die minimaal een jaar duurt.

- Studiefinanciering is de naam voor alle financiële bijdragen van de overheid aan je Hbo-opleiding.
- de Nederlandse nationaliteit hebt.
- je maximale recht op studiefinanciering nog niet hebt verbruikt.
- Het maakt niet uit of je op het Mbo ook al studiefinanciering hebt gehad.
- Ga je een deeltijdopleiding doen, dan heb je geen recht op studiefinanciering.

Hoe lang krijg je studiefinanciering voor een Hbo-opleiding?

Je krijgt voor een vierjarige Hbo-studie in totaal zeven jaar studiefinanciering. Het studentenreisproduct krijg je de eerste vijf jaar.

Hoeveel bedraagt het collegegeld?

Er zijn twee soorten collegegeld: het **wettelijk collegegeld** en het **instellingscollegegeld**.

De meeste studenten betalen het wettelijk collegegeld. Voor schooljaar 2020-2021 is dat **€ 2168**, maar dit jaar krijgt men 50% korting, dus betaal je **€ 1.084**.

In sommige gevallen betaal je instellingscollegegeld, bijvoorbeeld wanneer je aan een particuliere instelling studeert. Hogescholen bepalen zelf de hoogte van het instellingscollegegeld. Dat is meestal meer dan het wettelijk collegegeld.

Naast het collegegeld moet je rekening houden met kosten die je maakt voor boeken, readers en eventuele excursies. De hoogte hiervan is afhankelijk van de opleiding die je volgt.

Stap 9: Aanmelden bij een HBO

Welke stappen moet je nemen wanneer je je aanmeldt bij een opleiding?

Als je dat nog niet hebt, vraag een DigiD aan

Om je aan te melden voor een opleiding heb je een DigiD nodig. Het aanvragen en activeren van een DigiD kan tot 5 werkdagen duren. Vraag hem daarom ruim op tijd aan!

Meld je aan via Studielink.nl

Je meldt je voor een opleiding aan via Studielink. Jouw gegevens worden automatisch verzonden naar de hogeschool en naar DUO. Studielink heeft een aantal handige stappenplannen waarin wordt uitgelegd hoe je een account aan maakt binnen Studielink en hoe je je vervolgens inschrijft voor een (fixus)opleiding.

Aanmelddeadlines

- 15 januari:** Voor opleidingen met een numerus fixus. Na 15 januari vindt de selectieprocedure plaats. Op 15 april ontvang je de uitslag. Studielink stuurt je dan een e-mail met je rangnummer. Je hoort dan ook of je direct een plaats aangeboden krijgt, of dat je op de wachtlijst komt te staan. Helaas is deze deadline op dit moment al verstreken.
- 1 mei:** bacheloropleidingen en associate degrees. Meld je je pas ná 1 mei voor het eerst aan bij een opleiding in het hoger onderwijs? Dan mag een onderwijsinstelling ervoor kiezen om je niet meer toe te laten of extra voorwaarden te stellen aan je aanmelding, zoals een positieve uitslag bij de studiekeuzecheck.
- 31 augustus:** Uiterlijk 31 augustus maak je je definitieve keuze en annuleer je de andere aanmeldingen in Studielink.nl.

Let op

Er zijn opleidingen die geen numerus fixus hebben, maar wel een andere vorm van selectie. Denk hierbij aan kunstopleidingen of university colleges. Voor deze opleidingen moet je je vaak al voor 1 mei aanmelden. Check daarom altijd bij de onderwijsinstelling wat de aanmeldprocedure en deadline is.

Maximaal 4 opleidingen

Je mag je per studiejaar voor maximaal 4 opleidingen tegelijkertijd aanmelden in Studielink. Maximaal 2 opleidingen hiervan mogen een numerus fixus hebben. Wanneer je een verzoek tot inschrijving annuleert, komt deze plek vrij voor een nieuwe aanmelding.

Vraag studiefinanciering aan

De meeste studenten hebben recht op studiefinanciering. Dit bestaat uit een aantal onderdelen: een lening, het studentenreisproduct, een aanvullende beurs en collegegeldkrediet. Waar je recht op hebt, is van een aantal factoren afhankelijk, zoals de opleiding die je volgt, waar je woont en je leeftijd. Studiefinanciering vraag je aan bij DUO.

MBO-Ma stufie stoppen

De datum van de diploma-uitreiking bij Ma is de datum dat je bij Ma wordt uitgeschreven. Indien je je diploma in juli krijgt, dan moet je je vóór 1 augustus 2021 hebben uitgeschreven bij DUO. (Tenzij je overbrugging aanvraagt)

Overbrugging

Je kunt om de periode tussen je Mbo en je Hbo te overbruggen, bij DUO maximaal 4 maanden OV en stufie overbruggen. Je moet dan wel een plaatsingsbewijs hebben van de nieuwe opleiding.

Doe mee aan de (verplichte) studiekeuzecheck

Nadat je je in Studielink hebt aangemeld voor een opleiding, nodigt de onderwijsinstelling je uit voor een studiekeuzecheck. Dit wordt ook wel matching genoemd. Je kijkt hiermee of de opleiding wel echt bij je past.

Opleidingen met een selectie bieden geen studiekeuzecheck aan. De selectieprocedure vervangt de studiekeuzecheck.

Veranderen van studiekeuze voor 1 september

Kom je er na 1 mei achter dat de opleiding toch niet bij je past, bijvoorbeeld na de studiekeuzecheck? Dan kun je nog tot 31 augustus je aanmelding wijzigen. Wel kan de opleiding deelname aan de studiekeuzecheck verplicht stellen om aan de opleiding te mogen beginnen. Dit is kort voor de deadline niet meer altijd mogelijk. Wacht daarom niet te lang met het maken van je definitieve keuze.

Wat zijn goede motieven om door te studeren?

Als Mbo'er kun je doorstromen naar het Hbo. Het feit dat deze mogelijkheid bestaat, betekent niet dat je daar ook gebruik van moet maken. Begin niet zomaar aan een Hbo-opleiding, maar onderzoek eerst grondig je motieven voordat je je bij een hogeschool aanmeldt. Want als je over de juiste motivatie beschikt, doorloop je een studie vaak makkelijker. Ontdek wat goede motieven zijn om aan een Hbo-opleiding te beginnen.

Goede motieven

Je wil over meer bagage beschikken

Je bent rond de 20 jaar oud als je een Mbo-opleiding op niveau vier hebt afgerond. Je beschikt dan over genoeg vaardigheden en kennis om in aanmerking te komen als beroepsbeoefenaar waarvoor je geleerd hebt. Je kunt vanuit het Ma direct aan de slag als je dat wilt. Maar een goede entree op de arbeidsmarkt vraagt om meer dan alleen kennis; je moet ook zelfverzekerd zijn, het gevoel hebben dat je de net opgedane kennis en vaardigheden ook echt beheerst. Op zo'n jonge leeftijd - als (bijna-)twintiger - is het goed mogelijk dat je nog niet helemaal overtuigd bent van je eigen capaciteiten. Door vaardigheden die je liggen verder te ontwikkelen, kun je meer zelfvertrouwen krijgen. Een hogeschool kan daarvoor een goede plek zijn. Met meer ervaring en

kennis en een Hbo-diploma op zak, begin je dan later zelfverzekerder – en dus makkelijker – aan je eerste serieuze baan.

Je wil een andere kant op

Je moest op de middelbare school al bedenken wat je later wilt doen. Tijdens je schooljaren kies je een vervolgopleiding. Wie naar het Mbo gaat, maakt die keuze meestal al op 14 of 15 jarige leeftijd. Om dan al te weten welk beroep het beste bij je past, is lastig. Soms kom je tijdens je Mbo-opleiding er al achter dat je een verkeerde keuze hebt gemaakt. Maar het is ook mogelijk dat je dat pas na afloop van je Mbo-opleiding realiseert; je interesses en competenties kunnen dan zo zijn veranderd dat ze niet meer aansluiten op het vakgebied waarvoor je bent opgeleid. Iets anders willen, kan een goede reden zijn om een Hbo-opleiding te volgen. Alleen is het belangrijk dat je nu goed nagaat over welke competenties en interesses je beschikt en welke je dan graag verder wilt ontwikkelen op een hogeschool.

Wat zijn twijfelachtige motieven om door te studeren?

Je wil nog niet aan het werk

Als je als twintigjarige net van het Mbo afkomt, heb je niet altijd meteen zin om opdrachten van een baas uit te voeren en werkweken van 36 uur of meer te draaien. Je inschrijven bij een hogeschool is een manier om de gang naar de arbeidsmarkt uit te stellen. Bedenk echter wel dat het volgen van een Hbo-opleiding ook het nodige van je vraagt. Anders dan op het Mbo zal je meer zelfstandig moeten werken en initiatief moeten tonen, wil je goede studieresultaten behalen. Om dat te kunnen is een studiemotivatie als "ik wil nog niet aan het werk" onvoldoende. Wil je het redden in het Hbo, dan moet je weten wat je met deze studie wilt bereiken; je moet een doel voor ogen hebben en gemotiveerd zijn om dat vervolgens te behalen.

Toch doe je er goed aan om voor aanvang van de studie, nog eens zorgvuldig na te gaan of de hogere functie ook echt bij je past. Welke taken worden er straks van je verwacht? Hoe zal je werkweek eruit zien? Welke competenties heb je nodig? En met wie moet je samenwerken? Ambieer je de promotie nog steeds nu je hierover hebt nagedacht?

Je ouders vinden het belangrijk dat je een HBO-diploma behaalt

Iedere ouder heeft het beste voor met zijn kind en stimuleert hem of haar om het beste uit zichzelf te halen. Als het gaat om onderwijs hebben veel ouders daarom een voorkeur voor de hogere onderwijsniveaus: het hoger beroepsonderwijs of het wetenschappelijke onderwijs. Daar is op zich niks mis mee, zolang jij als dochter of zoon het ook leuk vindt om een Hbo-opleiding of universitaire studie te volgen en je dit ook kunt. Als dat niet zo is, dan kun je beter niet aan een Hbo-opleiding beginnen. Jij bent tenslotte degene die alle colleges moet volgen, opdrachten moet maken en stages moet lopen. Probeer daarom je vervolgopleiding te kiezen op basis van je eigen vaardigheden en interesses en niet die van je ouders

Ouders gebruiken vaak als argument dat je met een Hbo-diploma zo veel meer kunt. Dat is niet helemaal juist. Veel hangt af van de soort opleiding die je kiest. Met een technische Mbo-opleiding heb je bijvoorbeeld goede vooruitzichten, terwijl je met een Hbo-diploma Journalistiek veel moeilijker aan een baan komt.

Je wil een vet salaris

Hbo'ers verdienen in de regel meer dan Mbo'ers. Bedenk echter dat op de werkvloer aan Hbo'ers ook hogere eisen worden gesteld dan aan werknemers in een Mbo-functie.

Als hoger opgeleide heb je meer verantwoordelijkheid en moet je meer initiatief tonen. Voor die hogere salarisschaal moet je dus extra werk verzetten.

Wie voor het snelle en grote geld aan een Hbo-opleiding begint, komt bedrogen uit. Na je opleiding zal je op de werkvloer moeten bewijzen dat je een hoger salaris waard bent. Je zult aan je werkgever moeten laten zien dat je ook echt over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikt.

Welke voordelen heb je als MBO-instromer?

Als je een Mbo-opleiding hebt afgerond, beschik je over een flinke dosis praktische kennis en praktijkervaring. Ondanks dat het hoger beroepsonderwijs theoretischer is van opzet dan het middelbaar beroepsonderwijs, komt die praktische kennis ook op een hogeschool goed van pas.

Wanneer je aan een Hbo-opleiding begint die verwant is aan je Mbo-opleiding, heb je profijt van je Mbo-stages. Je werkervaringen kunnen bijvoorbeeld ideeën opleveren voor projecten; je weet waar er op de werkvloer behoefte aan is. Bovendien beschik je al over zakelijke contacten en anders weet je wel hoe je die kunt leggen.

Welke nadelen kun je hebben je als MBO-instromer?

Een Hbo-opleiding vraagt meer van je taalvaardigheid en zelfstandigheid - en wanneer je een technische of economische Hbo-opleiding gaat doen ook van je rekenvaardigheid - dan een Mbo-opleiding.

Grotere hoeveelheid lesstof

Een verschil tussen het middelbaar en het hoger beroepsonderwijs is onder andere de hoeveelheid stof die je moet beheersen. Niet alleen moet je als Hbo-student meer leren, maar ook in een hoger tempo en op een hoger niveau.

Veel Mbo'ers die een technische of economische Hbo-opleiding volgen hebben vaak grote problemen om aansluiting te vinden bij vakken als wiskunde en statistiek. Dit komt niet alleen door de grotere hoeveelheid lesstof, maar ook door de hogere moeilijkheidsgraad ervan. Vooral voor studenten die geen technische of economische Mbo-opleiding hebben gevolgd, vormen deze vakken een groot struikelblok.

Serieuzere studiehouding

Van een hoe-aanpak naar een waarom-denkwijze

Als Mbo'er ben je gewend om opdrachten uit te voeren volgens een 'hoe-aanpak'. Je docent vraagt je bijvoorbeeld een promotieactie op te zetten voor een bedrijf. Het eerste wat je denkt is: hoe kan ik dat het beste aanpakken? In het Hbo moet je bij opdrachten echter ook altijd nadenken over het waarom van een opdracht. Waarom heeft dat bedrijf een promotieactie nodig? Die omschakeling van een hoe- naar een waarom-aanpak kan in het begin lastig zijn. "In het Hbo is de waaromvraag ook altijd een belangrijk aspect van opdrachten. Een Mbo'er zal daarom moeten leren analyseren; leren verklaren waarom dingen gebeuren. Naast doorzettingsvermogen en initiatief nemen, is het kunnen analyseren een van de belangrijkste competenties voor een Hbo-student.

In het Hbo leer je via vraag gestuurd onderwijs. Het is de bedoeling dat je zelf achterhaalt welke kennis je nodig hebt; je moet zelf leervragen formuleren. Dit onderwijsmodel vraagt om een serieuze studiehouding.

Meer zelfstandig opdrachten uitvoeren

In het Mbo maakt een docent nog een planning voor je, in het Hbo daarentegen moet je zelf een studeerschema opstellen en zorgen dat je alles op tijd af hebt. Die grotere mate van zelfstandigheid blijkt voor Mbo'ers nog best lastig te zijn.

Taalvaardigheid als knelpunt

Op een hogeschool is het woordgebruik anders dan op het Mbo. Hierdoor kun je het lastig vinden om de lesstof te begrijpen of niet goed weten hoe je opdrachten moet uitvoeren. Een goede taalvaardigheid is noodzakelijk om je Hbo-opleiding met succes af te ronden.

Hoe belangrijk is taalvaardigheid voor je studievoortgang?

Problemen met taalvaardigheid zorgen ervoor dat je moeite hebt om de lesstof te begrijpen en opdrachten uit te voeren. Met als gevolg: slechte studieresultaten. Omdat je niet (meteen) door hebt dat je onvoldoendes worden veroorzaakt door taalproblemen, blijf je slechte cijfers halen ondanks je inzet. Uiteindelijk verlies je je motivatie; wat voor een zin heeft het om nog langer je best te doen wanneer je inzet nooit tot goede cijfers leidt? Zo zie je dat taalvaardigheid op verschillende manieren invloed heeft op je studieresultaten.

Moeite met taalvaardigheid: wat houdt dat precies in?

Hbo-docenten zien in de praktijk de volgende taalproblemen:

Woordenschat.

Mbo'ers blijken vaak een beperkt aantal woorden van het Nederlands te kennen. Hoe klein de woordenschat is van Mbo'ers blijkt uit de test die een docent Nederlands van de Mondriaan Onderwijsgroep zijn studenten liet maken. Hij vroeg twintig studenten naar de betekenis van woorden als: introvert (0 goed), urgent (1 goed), tolerant (10 goed) en met de noorderzon vertrekken (5 goed).

Lezen.

Veel leerlingen in het Mbo zijn onvoldoende in staat om opdrachten en instructies goed te begrijpen, informatie te halen uit grotere stukken tekst en hoofd- en bijzaken te onderscheiden. Als gevolg daarvan hebben ze moeite om wat ze hebben gelezen, te kunnen samenvatten.

Schrijven en spellen.

Stageverslagen zijn vaak niet meer dan knip- en plakwerk. Mbo'ers vinden het schrijven van standaardbrieven en het maken van notulen lastig. Ze kunnen hun gedachten slecht in goedlopende zinnen verwoorden. Ook spelling blijkt (ondanks het gebruik van spellingcheckers) nog altijd een struikelblok te zijn.

Spreken.

Het houden van presentaties en het vertellen van een verhaal in een logische volgorde vinden veel studenten lastig.

Luisteren.

Studenten begrijpen de mondelinge uitleg van docenten niet altijd.

Gespreksvaardigheden.

In groeps gesprekken blijken studenten moeite te hebben met de interactie (op elkaar reageren). Mbo'ers vinden het ook lastig om hun aandacht bij het gesprek houden. Ze kunnen niet goed naar elkaar luisteren.

Als je al tijdens het Mbo met deze taalproblemen kampt, dan is de kans groot dat je hier ook tegenaan loopt in het Hbo. Voordat je aan een Hbo-opleiding begint, is het daarom slim om na te gaan hoe het met jouw taalvaardigheid is gesteld. Dit kun je onder andere doen door:

Je vorderingen bij vakken als Nederlands en Engels op het Mbo tegen het licht te houden. Op welke aspecten (spreek- of schrijfvaardigheid) scoorde je goed en wat vond je lastig? Vraag ook je docent om zijn/haar mening.

Alvast opdrachten bekijken die je straks tijdens je HBO-opleiding moet uitvoeren

Begrijp je de uitleg in de studieboeken? Ken je de woorden die worden gebruikt? Een andere manier om je woordenschat te testen, is door het lezen van één van de landelijke dagbladen. Bekijk of je kunt bepalen wat de belangrijkste informatie is van artikelen.

Een toelatingstest maken bij een HBO-opleiding

Ieder Hbo heeft een 21+ toets. Hierbij wordt je intelligentieniveau en taalvaardigheid getest. De toets is eigenlijk bedoeld voor mensen die niet over de juiste diploma's beschikken, maar je kunt deze toets ook maken als je wél al een diploma hebt, maar twijfelt aan je taalvaardigheid.

Stel jezelf de vraag

Wil ik een tussenjaar, wil ik gaan werken of ga ik doorleren?

Succes!

Handige sites:

- DUO.NL
- STUDIELINK.NL
- TUSSENJAAR.NL
- SVW.NL
- UWV.NL
- 123TEST.NL
- STUDIEKEUZE.NL
- RIJKSOVERHEID.NL
- STUDIEKEUZEMAKEN.NL
- BEROEPEN.NL